

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Рівне – 2023

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Джус О.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Прокоччук В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Добровольська Р.О. – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Клепар М. В. – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Лупаренко С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 29.06.2023 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 10. – 200 с.

ISBN 978-617-8260-06-4

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Димченко С.С.</i> Виконання текстологічних засобів музичної виразності (сучасних прийомів гри міхом) і їх роль у формуванні професійних якостей студентів-баяністів.....	5
<i>Овсіюк Н., Коханська С.</i> Особливості розвитку професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	17
<i>Кузик В.В., Крись О.П.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учасника дитячого хору.....	24
<i>Сверлюк Я., Онищук В.</i> Сучасні вектори професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	31
<i>Сулержук А.А., Гумінська О.О.</i> Творча діяльність на індивідуальних заняттях в дитячій музичній школі.....	40
<i>Ужвинський М.Ю., Онищук Н.В.</i> Цифрові мистецькі технології як основа електронного музичного інструментарію.....	50
<i>Шинкарук А.В., Крись О.П.</i> Розвиток технічних навичок учнів-баяністів середніх класів дитячої музичної школи.....	56

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Колосяк С.В.</i> Використання ефектів звуку в кіно та телебаченні: історія та сучасні тенденції.....	65
<i>Мельничук С.Ф.</i> Музичне мистецтво в ракурсі викликів сьогодення: мистецтвознавчий аналіз.....	73
<i>Маковінська О., Ніколайчук І.</i> Вплив релігії на формування європейської органної культури.....	80
<i>Олійник Ю.Д., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Постаць Оксани Герасименко в сучасному бандурному мистецтві.....	86
<i>Пастушенко А.С.</i> Українська пісня в контексті світової музичної культури.....	94
<i>Турчин Г.</i> Художньо-виразні функції духових, струнних та ударних інструментів українського народного оркестру.....	102
<i>Ужвинський М.Ю., Ді Чжунге, Лі Цінжу.</i> Функції музики та шумів в театральній звукорежисурі.....	110
<i>Филищук М., Панцюк В.</i> Регтайм як інструментальна форма раннього джазу.....	118
<i>Харитон І.М.</i> Творча фонема українського хорового диригента, педагога Володимира Пекаря.....	124
<i>Chepishko O., Mazur D., Zakhodiakin O.</i> Genesis of flamenco guitar art.....	132

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Мазур Д.В., Сінкевич А.О.</i> Ігрові форми організації музично-ритмічної діяльності школярів	139
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Музично-творчий розвиток дошкільників засобами інструментального музикування	145
<i>Павлюк О.В., Крусь О.П.</i> Елементарне музикування: історія, сучасний досвід.....	153
<i>Рибак С.А., Гумінська О.О.</i> Розвиток музичної грамотності на уроках мистецтва в 5-6 класах ЗЗСО.....	163
<i>Ткачук А.Ю., Гумінська О.О.</i> Розвиток емоційно-ціннісного ставлення до музики учнів 5-6 класів.....	172
<i>Крижановська Т.І., Холод К.С.</i> Поліський фольклор як чинник активізації професійного інтересу майбутнього вчителя мистецтва.....	181
<i>Крижановська Т.І., Янкевич М.І.</i> Музичний розвиток підлітків засобами бандурного мистецтва.....	188
Про авторів	196

Masol, L. M. (2020). *Metodyka vykladannia intehrovanoho kursu «Mystetstvo» [Methodology of teaching the integrated course «Art»]: metod. posibnyk*. Kyiv: Heneza. 207 s. [in Ukrainian].

Bakhtyn V. V. (2011). *Emotsyonalno-tsenostnoe otnoshenye mladshykh shkolnykov k muzykalnoi deiatelnosti na vneurochnykh kompleksnykh zaniatyakh po yskusstvu [The emotional and value attitude of younger schoolchildren towards musical activities in extracurricular complex art classes]*. *Yzvestiya PHPU ym. V. H. Belynskoho*. № 24. S. 554-557. [in Russian].

Arystova, L. S., Chien, N. V. (2022). *Mystetstvo [Art] : pidruch. intehrovanoho kursu dlia 5 kl. zakladiv zahalnoi serednoi osvity*. Kyiv: Orion, 224 s. [in Ukrainian].

Ahieieva, O. V., Boichuk, S. B., Kalashnikova, O. V., Kondratova, V. V., Pych, L. P., Tyslenko, O. Yu. (2022). *Art-tekhnologii [Art technologies]*. 5 klas. *Zoshyt-posibnyk u 2 chastynakh (dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity, shcho vprovadzhuiut osvritniu prohramu «Liha krylatykh»)*, Ch. 2. Kyiv: Liha krylatykh. 116 s. [in Ukrainian].

УДК [78: 398] :378. 016: 373. 011. 3-051

ORCID: 0000-0002-9072-5288

*Крижановська Т.І.,
Холод К.С.*

ПОЛІСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР ЯК ЧИННИК АКТИВІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО ІНТЕРЕСУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті розглянуто методичні особливості використання поліського фольклору як чинника активізації професійного інтересу майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва). Обґрунтовано зміст та структуру поняття «професійний інтерес». Зокрема, запропоновано визначення, згідно якого це є вибіркова особистісна спрямованість психічних процесів на об'єкти і явища навколишнього світу (за Г.І.Щукіною), що мають для особистості професійне значення, спонукають до оволодіння професією.

Провідними структурними компонентами професійного інтересу автори вважають процес опанування змісту професії (професійно-пізнавальна складова); формування позитивного ставлення до певного виду діяльності, готовність до подолання складностей професійного становлення (професійна емоційно-вольова складова); практична діяльність щодо опанування професією (професійно-діяльнісна складова).

Конкретизовано основні складові професійного інтересу вчителя музичного мистецтва, зокрема: розуміння сутності, мети, призначення професії; наявність стійкого бажання займатись музично-педагогічною діяльністю; здатність до подолання фахових труднощів; методична включеність майбутнього вчителя у різні види фахової музичної діяльності.

На конкретних зразках з авторської практики викладання курсу Історія музики автори демонструють розвивальний (щодо професійного інтересу вчителя музичного мистецтва) потенціал календарно-обрядового фольклору Рівненщини. Сприймання, виконання окремих фольклорних зразків, аналіз стилевих засобів,

виявлення їх педагогічного потенціалу, моделювання фрагментів уроків мистецтва, використання цих моделей в умовах виробничої практики та ін. є, на думку авторів, ефективними шляхами формування професійного інтересу майбутніх педагогів. Вводячи в курс «Історія музики» зразки поліського фольклору, необхідно орієнтуватись на структуру професійного інтересу, дбаючи про комплексний розвиток його основних складових.

Ключові слова: професійний інтерес вчителя мистецтва, поліський календарно-обрядовий фольклор, дисципліна зов «Історія музики».

Annotation. The article examines the methodological features of the use of Poliskyi folklore as a factor in activating the professional interest of the future art (music) teacher. The content and structure of the concept of "professional interest" are substantiated. In particular, a definition has been proposed, according to which it is a selective personal focus of mental processes on the objects and phenomena of the surrounding world (according to G.I. Shchukina), which have professional significance for the individual and encourage him to master the profession.

The authors consider the process of mastering the content of the profession (professional-cognitive component) to be the leading structural components of professional interest; the formation of a positive attitude to a certain type of activity, readiness to overcome the difficulties of professional formation (professional emotional and volitional component); practical activity related to mastering a profession (professional activity component).

The main components of the professional interest of a music teacher are specified, in particular: understanding the essence, purpose, purpose of the profession; the presence of a persistent desire to engage in musical and pedagogical activities; ability to overcome professional difficulties; methodological inclusion of the future teacher in various types of professional musical activity.

Using specific samples from the author's practice of teaching the History of Music course, the authors demonstrate the developmental (regarding the professional interest of the music teacher) potential of the calendar-ritual folklore of the Rivne region. Perception, performance of individual folklore samples, analysis of stylistic means, identification of their pedagogical potential, modeling of fragments of art lessons, use of these models in the conditions of production practice, etc. are, according to the authors, effective ways of forming the professional interest of future teachers. When introducing examples of Poliskyi folklore into the "History of Music" course, it is necessary to focus on the structure of professional interest, taking care of the comprehensive development of its main components.

Key words: professional interest of an art teacher, Poliskyi calendar-ritual folklore, discipline called "History of Music".

Постановки проблеми. Буремне сьогоднішня активізує пошуки на вітчизняній освітній ниві. Вони стосуються ефективних педагогічних засобів виховного впливу на майбутніх громадян України. Історія людства засвідчує: у важливі, переломні моменти нація шукає підтримки у минулому, традиційному, такому, що пережило випробування часом, продемонструвавши свою життєздатність. Такою українською національною опорою є усна народна творчість. Корифеї світової культури стверджують,

що фольклор – це національні «душа та біографія» (О.Довженко), «духовне обличчя» (А.Міцкевич), Український журналіст М.Княжицький називає фольклор «засобом збереження нації». Народну творчість можна сміливо вважати енциклопедією, універсальним підручником, що навчає та виховує українців з давніх давен, формуючи у них розуміння того, хто ми такі, яке наше коріння та якими є вектори нашого майбуття. Отже, освітній потенціал фольклору складно переоцінити. Саме тому викликає науковий інтерес реалізація можливостей усної народної творчості у процесі професійного зростання майбутнього вчителя. Адже результатом і змістом його фахової освіти є сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей (Закон України. Про освіту, 2014), носієм яких у значній мірі є український фольклор.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремим аспектам зазначеної проблеми присвячено ряд сучасних наукових досліджень у сфері вітчизняної фольклористики, представники якої вивчають регіональні зразки народної музики Західної України, зокрема, поліського краю (В. Ковальчук, А. Пастушенко, Ю.Рибак, Н. Супрун-Яремко та ін.). Перш за все маємо на увазі збірки Л.Гапон «Барви Полісся» (1982), В.Ковальчука «Календарно-обрядові пісні Рівненщини» (1994), Р.Цапун «Мелодії древнього Нобеля» (2003), Ю.Рибак «Народні пісні Березнівщини» (2016) та ін. Відмітимо значний внесок науковця Б.Столярчука, який висвітлює творчість фольклористів С.Козицького, І.Корсюка, І.Пестонюка, П.Степанюка та ін. Згадані вчені неодноразово вказують на багатство художнього змісту музичного поліського фольклору, його значний виховний потенціал (Дзвінка, 2008. с.9-10).

Різномісними є сучасні наукові студії, орієнтовані на вдосконалення шляхів професійної підготовки майбутніх вчителів мистецтва (Т.Бодрова, О.Красовська, В.Мішеченко, Л.Радковська, О.Щолокова та ін.). Мистецька освіта спрямована на формування культури сприйняття навколишнього світу, на розвиток здібностей особистості до власного перетворення і навколишньої дійсності, – зазначає вчена О.Красовська щодо змісту професійної підготовки вчителів (Красовська, 2020. с.8). В ряді напрацювань уточнюється педагогічна сутність, структура, різновиди категорії «інтерес» (Т.Браніцька, Г.Щукіна та ін.). Водночас проблемі розвитку окремих складових професіоналізму майбутнього вчителя мистецтва засобами фольклору (Р.Дзвінка, О.Крусь) сьогодні приділено недостатньо уваги, що і зумовило наше зацікавлення зазначеною проблемою, зокрема у предметі «професійний інтерес».

Метою нашого дослідження є визначення методичних аспектів процесу розвитку інтересу до вчительської професії у здобувачів вищої освіти засобами регіонального (поліського) фольклору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Уточнимо зміст ключових щодо нашої проблеми теоретичних понять. Інтерес (від лат. interest – має значення, важливо) – психолого-педагогічна категорія, що означає

форму прояву пізнавальної потреби. Остання, як відомо, спрямовує особистість на розуміння нею мети діяльності, зорієнтовує її на «ознайомлення з новими фактами, на більш повне і глибоке відображення дійсності» (Гончаренко, 1992. с.147 – 148). Своє життя у педагогіці це поняття розпочало з XVII ст. Саме у цей час видатний засновник наукової педагогіки Я.А.Коменський висловив точку зору, за якою завдяки наявності інтересу до навчання учень прагне вчитися, його не лякають ніякі труднощі, а знання засвоюються легше. Сьогодні проблема інтересу як результативного чинника навчального процесу широко розробляється. Уточнюється його сутність, структура, різновиди, методи розвитку (Л.І.Божович, Т.Браніцька, С.Л.Рубінштейн, Г.І.Щукіна та ін.). Зокрема в роботах Г.І. Щукіної інтерес розуміється як спеціальне вибіркове, наповнене сильними враженнями і стремліннями, ставлення особистості до навколишнього світу, його об'єктів, дій процесів (Щукіна, 1979. с.98).

Сучасна педагогіка доводить: ефективність освітнього процесу значною мірою залежить від розвиненості пізнавального інтересу учнів, тобто від активності пізнавального ставлення учнів до процесу навчання. Пізнавальний інтерес виражається у прагненні до опанування новими знаннями, пов'язаними з предметом інтересу, в увазі до нього; у позитивному емоційному забарвленні пізнавального процесу; вольових проявах задля його задоволення у практичній діяльності. Вищим ступенем сформованості навчального інтересу є творчий пізнавальний інтерес, тобто зацікавленість особистості у самостійній, пошуковій діяльності, результатом якої є нове знання. С.Гончаренко виділяє наступні напрями розвитку пізнавального інтересу: розуміння учнями значення матеріалу, який вивчається; їх включення в активну творчу діяльність, у процес виконання завдань, які спонукають до самостійних, активних роздумів (Гончаренко, 1992. С.147 – 148).

У класифікаційному розмаїтті різновидів інтересу важливе місце належить професійному інтересу – запоруці успішної особистісної реалізації у професії. Його становлення розпочинається на студентській лаві у навчально-виховному середовищі закладу вищої освіти. Професійний інтерес – вибіркова особистісна спрямованість психічних процесів на об'єкти і явища навколишнього світу (за Г.І.Щукіною), що мають для особистості професійне значення, спонукають до оволодіння професією. Це важливий мотив фахового становлення професіонала. За визначенням Т.Савицької професійний інтерес є складним комплексом «психічних властивостей і станів, який охоплює пізнавальну, емоційну і вольову активність, спрямовану на обрану професійну діяльність» (Савицька. с.188 – 190). Отже, основними складовими розвитку професійного інтересу можна вважати: процес опанування змісту професії (професійно-пізнавальна складова); формування позитивного ставлення до певного виду діяльності, готовність до подолання складностей професійного становлення (професійна емоційно-вольова складова); практична діяльність щодо опанування професією (професійно-діяльнісна складова).

У центрі нашої уваги знаходиться професійний інтерес майбутнього вчителя мистецтва, зокрема музичного мистецтва. У дану особистісну якість включаємо розуміння сутності, мети, призначення професії, наявність стійкого бажання займатись музично-педагогічною діяльністю. Також важливою складовою бачимо здатність до подолання труднощів, адже не секрет що професія музиканта здобувається багато років (починаючи з навчання у дитячій музичній школі і завершуючи закладом вищої освіти). Оскільки практична складова даної професії передбачає ряд підвидів музично-педагогічної діяльності: методичну, диригентську, інструментально-виконавську, теоретичну та ін., то і професійно-практична складова професійного інтересу передбачає включеність майбутнього вчителя у ці види активності. Зазначимо, що названі структурні складові проходять основні щаблі розвитку інтересу – зацікавленість, допитливість, заглибленість, спрямованість (Коберник, 1999. с.55-60).

Спробуємо виявити можливості впливу на професійний інтерес майбутнього педагога-музиканта фольклору Рівненщини, зокрема поліського календарно-обрядового. Рівненське Полісся – історико-етнографічним регіон, що справедливо вважається сучасною «Меккою» для фольклористів, адже його формування сягає найдавніших часів. Локальною строкатістю відзначається фольклор регіону, в якому проживає етнічна група – поліщуки. За словами дослідниці С.Грици «особливості їхнього побутування в степових районах (де переважало землеробство та пастухування), а з ними і патріархальний спосіб життя, вплинули на збереження старовинних обрядів, способів співу (говірковий глісандовий речитатив, монолог, підголоски, тощо) (Грица. 2007. с.54). Специфіка місцевості, ізольованість та віддаленість від бурхливих цивілізаційних центрів, деяка сповільненість культурного поступу зумовили збереження реліктових явищ, зокрема у сфері народної творчості. Тому у процесі безпосереднього спостереження за фольклорним побутом, комунікування з місцевим населенням науковці мають можливість різнобічно досліджують етнокультурну спадщину.

Самобутніми є обрядові традиції поліщуків, що супроводжуються цікавими піснями, які, з нашої точки зору, варто вводити у освітній процес ЗВО, зокрема у курс «Історія музики». Показовими ознаками поліського обрядового фольклору, за словами дослідника В.Ковальчука, є наступні: ледь помітні глісандо, вишукана мелізматика, несподівано продовжені зупинки в кінці мотивів, фраз; придихальні паузи, розспів окремих складів, довге протягання недоспіваних слів у кінці фраз, строф та ін. (Ковальчук. 1995. с.7). Сприймання, виконання окремих фольклорних зразків, аналіз стильових засобів, виявлення їх педагогічного потенціалу, моделювання фрагментів уроків мистецтва, використання цих моделей в умовах виробничої практики тощо – не повний перелік шляхів формування професійного інтересу майбутніх педагогів. Нижче наводимо окремі приклади.

Тема: «Музичне мистецтво східних слов'ян» дозволила проведення практичного заняття концертного типу, на якому здобувачі вищої освіти

виконували подвійну функцію – конферансьє та виконавця. Було сформульоване завдання: лаконічно цікаво, оригінально розповісти про особливості побутування обраного жанру і виконати його зразок. Ми отримали інформацію про оригінальні поліські традиції зустрічі весни, водіння куща, святкування петрівки, купала, осінньо-зимової обрядовості.

Вивчаючи симфонічну творчість Л.Ревуцького (Симфонію №2 е moll) та М.Вериківського (Симфонічну сюїту «Веснянки»), ми запропонували зібрати та представити регіональні народні мелодії для «Поліської весняної» сюїти чи однієї з частин симфонії, обґрунтувавши свій вибір.

Знайомлячи студентів з творчістю М.Леонтовича, включили їх у ситуацію «урок від композитора». Було запропоновано чотиризвучний поліський наспів «Щедрик на бедрик» для короткої власної 2-голосної хорової обробки за зразком «Щедрика». Нижче наводимо мелодію-тему та варіанти її обробки.

Щедрик на бедрик (Ковальчук. 1995. с.83)

Варіант 1.

Musical score for Variant 1. It consists of two staves in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The lyrics are: Щед-рик на бед-рик, дай-те ва-ре-ник. Ма-ті ка-за-ла, щоб да-ли са-ла.

Варіант 2.

Musical score for Variant 2. It consists of two staves in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The lyrics are: Щед-рик на бед-рик, дай-те ва-ре-ник. Ма-ті ка-за-ла, щоб да-ли са-ла.

Варіант 3.

Musical score for Variant 3. It consists of two staves in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The lyrics are: Щед-рик на бед-рик. Дай - те. Ма-ті ка-за-ла, са - ла. Дай-те ва-ре-ник. Ма - ті. Щоб да-ли са-ла.

Опрацьовуючи тему «Неофольклорна хвиля» в українському музичному мистецтві», студенти включились у створення власних мелодій у поліському обрядовому стилі. У якості поетичної основи були запропоновані наступні рядки:

*«Ой ми були у великому лісі, нарядила Куста.
Із зельоного кльону» (Ковальчук. 1995. с.34).*

*«Ой, у мене під окном кучерява вишня.
Геї! Геї! Кучерява вишня» (Ковальчук. 1995. с.26).*

Висновок. Таким чином, вводючи в курс «Історія музики» зразки поліського фольклору, відповідно інформаційно їх забезпечуючи та виконуючи творчі завдання фахового змісту, ми орієнтуємось на структуру професійного інтересу, дбаючи про комплексний розвиток його основних складових: професійно-пізнавальної, емоційно-вольової, професійно-діяльнісної.

Перспективи подальших досліджень. У подальшій науковій діяльності, спрямованій на розвиток професійних якостей вчителя мистецтва засобами вітчизняного фольклору, вважаємо перспективним пошук ефективних методичних підходів щодо активізації цього процесу у складовій професійна компетентність,

Список використаної літератури

Закон України Про вищу освіту (2014). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. № 37-38, ст.2004.

Дзвінка Р. (2008) Виховання майбутніх учителів засобами українського музичного фольклору. Рівне, Бердянськ: Овід. 254с.

Красовська О. (2020) Технології викладання освітньої галузі «Мистецтво». Навчально-методичний посібник. Львів: «Новий світ-2000». 152с.

Гончаренко С. (1992) Український педагогічний словник. Київ «Либідь». 366с.

Щукина Г. (1979) Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процессе. М.: Просвещение. 160 с.

Савицька Т. Формування професійного інтересу в студентів підготовчого відділення закладів вищої медичної освіти URL http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/10079/1/Savitska_Formuvannia_profesiinoho_interesu.pdf

Коберник О., Коберник Г. (1999) Активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів. *Рідна школа*. №12. с.55-60.

Грица С. (2007) Українська фольклористика XIX-початку XX століття і музичний фольклор. Нарис. Київ. – Тернопіль: Астон, 2007. 157с.

Календарно-обрядові пісні Рівненщини (1994). Навчальний посібник з фольклору для загальноосвітньої школи. Упорядник В.Ковальчук. Рівне: Державно-редакційно-видавниче підприємство. 100 с.

References

Zakon Ukrainy Pro vyshchu osvitu (2014) [Law of Ukraine On Higher Education]. Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 2014. № 37-38, st.2004. [In Ukrainian].

Dzvinka R. (2008) Vykhovannia maibutnix uchyteliv zasobamy ukrainskoho muzychnoho folkloru. [Education of future teachers by means of Ukrainian musical folklore]. Rivne, Berdiansk: Ovid. 254s. [In Ukrainian].

Krasovska O. (2020) Tekhnologii vykladannia osvitoi haluzi «Mystetstvo». [Teaching technologies of the educational field "Art"]. Navchalno-metodychnyi posibnyk. Lviv: «Novyi svit-2000». 152s. [In Ukrainian].

Honcharenko S. (1992) Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk. [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv «Lybid». 366s. [In Ukrainian].

Shehukyna H. (1979) Aktyvyzatsiya poznatelnoi deiatelnosti uchashchykhsia v uchebnom protsesse. [Activation of the cognitive activity of students in the educational process]. M.: Prosveshchentye. s.160. [in Russian].

Savyt'ska T. Formuvannia profesiinoho interesu v studentiv pidtotovchoho viddilennia zakladiv vyshchoi medychnoi osvity [Formation of professional interest in students of the preparatory department of institutions of higher medical education]. URLhttp://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/10079/1/Savitska_Formuvannia_profesiinoho_interesu.pdf [In Ukrainian].

Kobernyk O., Kobernyk H. (1999) Aktyvizatsiia navchalno – piznavalnoi diialnosti shkoliariv [Activation of educational and cognitive activities of schoolchildren]. Ridna shkola. №12. s.55-60. [In Ukrainian].

Hrytsa S. (2007) Ukrainska folklorystyka XIX-pochatku XX stolittia i muzychnyi folklor. [Ukrainian folklore of the XIX-early XX century and musical folklore]. Narys. Kyiv. – Ternopil: Aston, 2007. 157s. [In Ukrainian].

Kalendarno-obriadovi pisni Rivnenshchyny (1994) [Calendar and ceremonial songs of the Rivne region]. Navchalnyi posibnyk z folkloru dlia zahalnoosvitnoi shkoly. Uporiadnyk V.Kovalchuk. Rivne: Derzhavno-redaktsiino-vydavnyche pidpriemstvo. 100s. [In Ukrainian].

•

УДК 37.015.31-053.6]:[37.018.54:78+780.614.13]

ORCID: 0000-0002-9072-5288

Крижановська Т.І.,

Янкевич М.І.

МУЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ БАНДУРНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті досліджено методику реалізації педагогічного потенціалу бандурного виконавства у процесі музичного розвитку підлітків-бандуристів. Авторами уточнено зміст поняття «музичний розвиток учнів-бандуристів». У авторській інтерпретації – це музичний розвиток – це процес якісних змін, що відбуваються у музичному досвіді особистості, тобто у системі здобутих нею на практиці музичних компетенцій – здатностей самостійно використовувати засвоєні музичні знання та вміння.

З метою комплексного цілеспрямованого впливу у структурі музичного розвитку учня-бандуриста виділено наступні сфери: емоційну; слухового сприймання; ставленнєву; виконавську а також пізнавальну. Структурування даної особистісної якості дозволить педагогу диференціювати завдання музичного розвитку особистості,

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 10

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,62. Наклад 100 пр. Зам. 50.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».